

Publicerad i Sydsvenskan den 23 juni 2009

Fehmarnbron och ESS skapar Big Bang 2018

Natten till midsommarafton klubbade tyska förbundsdagen sin andra läsning av Fehmarnbron. Det var sista hindret. Den kommer att stå klar år 2018, samma år som ESS i Lund. Dessa skall ses i en helhet och har potential att rita om kartan i norra Europa totalt. Nedräkningen har alltså börjat och vi måste börja arbeta med förberedelserna. 2018 kan bli en big bang för Nordeuropa.

När man smakar på det låter år 2018 avlägset, som hämtat ur en science fiction roman. Men det är faktiskt inte mer än en högskolegeneration bort. Den blivande forskare som tar studenten i år kommer precis hinna få ut sin doktorshatt till 2018. Och detta är en lämplig utgångspunkt för att diskutera en tidtabell. Att det finns ett måldatum och en tidtabell är också i sig mycket viktigt för stora politiska projekt som det vi nu står inför. Detta visade Jacques Delors när han tog över kommissionen 1985 och skapade den inre marknaden steg för steg fram till målåret 1992. I Öresundsregionen såg vi hur tempot och intensiteten steg inför 2000 då bron invigdes. Årtalen blir målsnören som håller ångan uppe. I båda fallen startade resan lite under tio år före målgången. Precis som nu.

ESS och Fehmarnbron handlar om utbildning, forskning och kommunikation. Att skapa en miljö där dessa kan utnyttjas fullt ut är strategiskt sett den viktigaste politiska uppgiften för norra Europa nu. Vi kan visa att det går att bygga en grön ekonomi genom ny kunskap och internationella kontakter.

Vad gäller utbildning måste vi nu planera för gemensamma mastersprogram och forskarskolor som bygger nätverk över landgränserna Sverige, Danmark och Tyskland. Att studera och forska tillsammans i gränsöverskridande program är viktigt för att skapa de relationer som nya idéer kan bygga på. Sådana program har också internationell dragkraft.

Men det gäller inte bara teoretiska program. En modern kunskapssyn skiljer inte värderingsmässigt mellan kunskap som bygger på en teoretisk bas och praktiskt kunnande. I själva verket hänger dessa intimt samman. Ett bra samhälle måste ha hög nivå på båda. Därför måste även yrkesutbildning, praktik och kanske yrkesskolor byggas gemensamt i nordeuropa. Då kan till exempel elektriker få behörighet som innebär tillträde till alla tre ländernas arbetsmarknad. Alla kommer inte vilja gå den vägen, men vi måste erbjuda den.

Som plattform för detta måste skolor och universitet ta ledarskap och arbeta över gränserna. Politiskt måste detta stödjas och hindren måste undanröjas.

Mer lokalt i Skåne och kanske särskilt Malmö är detta av särskilt stor vikt. Själland kommer att suga upp mycket arbetskraft från Sydsverige och norra Tyskland framöver. Rent demografiskt kommer omkring 30.000 personer försvinna ur den själländska arbetskraften fram till 2018. Det motsvarar omkring en tredjedel av alla fast anställda i Malmö. Den ökade rörlighet detta innebär ger oss en möjlighet att integrera invandrade svenskar och locka

flyttströmmar norrifrån. Men kompetensen måste matcha efterfrågan. Där kommer praktik och utbildning in. Om internationellt kompatibla utbildningar kan erbjudas innebär det anställningsbarhet i Sverige, Danmark och Tyskland.

På det kommunikativa området krävs också insatser. Skånes tvärled E22 måste bli klar inte minst för arbetsmarknadens skull. Ilmar Reepalu har talat om höghastighetståg, TGV, inom Sverige. Men om vi inte samarbetar med Danmark och Tyskland om detta kommer Skåne att bli säckstation. Då missas hela poängen. Det främst är mot Europa vi behöver TGV. Danska trafikministern har börjat tina upp, men i Tyskland är ämnet ännu iskallt hos det politiska ledarskapet.

Mer kan läggas till agendan. Vi har ännu något år på oss att definiera viktiga projekt. Men en hel del måste vara igång redan om tre, fyra år. Ska 2018 verkligen bli ett "big bang" så måste vi börja krita upp planerna redan nu.

Per Tryding

Internationell ekonom, doktor i lärande

Vice VD Handelskammaren